

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 Уз 1/2022
20.09.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Јелице Бојанић Керкез, председника већа, Весне Станковић и Бранислава Босиљковића, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., кога заступа Игор Вуловић, адвокат из ..., против туженог ЈП „Путеви Крагујевац“ из Крагујевца, чији је пуномоћник Владимир Лазаревић, адвокат из ..., ради поништаја решења о отказу уговора о раду, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 Уз 2/21 од 19.01.2022. године, у седници већа одржаној дана 20.09.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 Уз 2/21 од 19.01.2022. године.

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев тужиоца за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Првим ставом изреке пресуде Основног суда у Крагујевцу П1 Уз 1/20 од 28.05.2021. године усвојен је тужбени захтев, па је као незаконито поништено решење о отказу уговора о раду број .. од 22.05.2018. године донето од стране туженог, којим је тужиоцу отказан уговор о раду број .. од 15.04.2005. године, обавезан је тужени да тужиоца врати на рад на место које одговара његовој стручној спреми и радном искуству. Другим ставом изреке одбачена је као неуредна тужба у делу којим је тражено да суд обавезе туженог да тужиоцу обезбеди сва права стечена по закону на основу рада која му припадају, као да решење од 22.05.2018. године о отказу уговора о раду није ни донето. Трећим ставом изреке обавезан је тужени да тужиоцу на име трошкова парничног поступка исплати износ од 216.000,00 динара.

Првим ставом изреке пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 Уз 2/21 од 19.01.2022. године преиначена је пресуда Основног суда у Крагујевцу П1 Уз 1/20 од 28.05.2021. године тако што је одбијен као неоснован тужбени захтев којим је тражен поништај решења о отказу уговора о раду број .. од 22.05.2018. године, донетог од стране туженог, којим је тужиоцу отказан уговор о раду број .. од 15.04.2005. године, као незаконитог и обавезивање туженог да тужиоца врати на радно место које одговара његовој стручној спреми и радном искуству. Другим ставом изреке обавезан је тужилац да туженом на име трошкова парничног поступка исплати износ од 282.000,00 динара.

Против правноснажне другостепене пресуде тужилац је сходно члану 407. став 2. у вези са чланом 403. став 2. и чланом 407. став 1. тачка 4. ЗПП благовремено изјавио ревизију, указујући на погрешно и непотпуно утврђено чињенично стање и изостанак примене Закона о заштити узбуњивача, као материјалноправног прописа према коме је тужбом у овој парници тражена правна заштита.

Испитујући правилност побијане пресуде сходно члану 408. ЗПП („Службени гласник РС“ бр. 72/11 ... 18/20), Врховни касациони суд је оценио да је ревизија дозвољена сходно члану 441. ЗПП. У поступку доношења оспорене пресуде није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП. на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а наведеним ванредним правним леком се не указује на друге битне повреде одредаба парничног поступка које би биле од утицаја на законитост донете одлуке.

Према утврђеном чињеничном стању следи да је тужилац код туженог, као послодавца, радни однос засновао уговором о раду број .. од 15.04.2005. године, у даљем закључио анекс уговора о раду број .. од 11.06.2007. године, а потом 27.12.2013. године анекс II уговора о раду број .., којим је тужилац распоређен на послове ... и према Правилнику о унутрашњој организацији и систематизацији послова туженог .. од 25.09.2014. године, исте је обављао као једини извршилац. У периоду од 2015. године до 2020. године тужилац је као председник Самосталног синдиката запослених код туженог потписао одлуку о ступању у штрајк код послодавца дана 06.03.2017. године и Полицијској управи Града Крагујевца, због неправилности у раду, против тадашњег директора и заменика директора туженог поднео је кривичну пријаву. Дана 24.07.2017. године Град Крагујевац, као оснивач туженог, донео је Одлуку о измени Одлуке о максималном броју запослених на неодређено време у систему локалне самоуправе Града Крагујевца за 2017. годину, којом је код туженог тај број ограничен на 12 запослених. На основу те одлуке тужени је својим Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији послова .. од 09.05.2018. године број извршилаца са 15 смањио на 12 запослених на неодређено време. Како су наведеним правилником укинута послови које је обављао тужилац, истом је због организационих промена код послодавца, односно због престанка потребе послодавца за радом запосленог на пословима ..., решењем .. од 22.05.2018. године отказан уговор о раду .. од 15.04.2005. године са анексима, имајући у виду да није било могуће обезбедити обављање других послова или оспособљавање тужиоца за рад на другим пословима.

Закључујући да тужиочеве синдикалне активности и радња подношења кривичне пријаве против руководиоца у 2017. години нису утицале на доношење решења о отказу уговора о раду, јер је тужени поступао сагласно одлуци Града Крагујевца, као свог оснивача, донетом о максималном броју запослених на неодређено време у систему локалне самоуправе за 2017. годину, првостепени суд је оценио да са тог становишта оспорено решење није незаконито, али је независно од тога тужбени захтев усвојио. Образлажући своје становиште првостепени суд је навео да својим правилником .. од 09.05.2018. године тужени није могао укинути радно место на које је тужилац, као једини извршилац, био распоређен анексом II уговора о раду .. од 27.12.2013. године, јер за тим пословима, сада повереним агенцији, код послодавца и даље постоји потреба.

Другостепени суд је оценио да је у складу са датим образложењем своје пресуде првостепени суд правилно закључио да се у конкретном случају не може применити Закон о заштити узбуњивача, јер оспорено решење није у вези са тужиочевим подношењем кривичне пријаве против тадашњег руководства туженог, те да се тражена правна заштита не може пружити применом члана 26. став 2. тог закона, јер је истим прописано да се тужбом из става 1. тог члана не може побијати законитост

појединачног акта послодавца којим је решавано о правима, обавезама и одговорностима запосленог по основу рада.

Због немогућности поништаја решења о отказу уговора о раду применом члана 26. став 2. Закона о заштити узбуњивача и код чињенице да тужилац није водио посебну парницу за поништај тог решења према одредбама Закона о раду, другостепени суд је оценио да сходно члану 183. став 4. и члану 188. став 1. Закона о раду у вези са чланом 1. Конвенције међународне организације рада број 135 о заштити и олакшицама које се пружају представницима радника у предузећу и са чланом 95 Посебног колективног уговора за јавна предузећа у комуналној делатности на територији Републике Србије („Службени гласник РС“, број 27/15), тужиочева синдикална активност није била разлог доношења оспореног решења, односно да му уговор о раду није отказан због активности предузетих током обављања функције председника Самосталног синдиката запослених код туженог, од чега га штите наведене законске одредбе, одредбе потврђеног међународног споразума и одредбе Појединачног колективног уговора важећег за територију Републике Србије. Прихватајући закључак првостепеног суда у овом делу, другостепени суд је побијању пресуду преиначио сходно члану 394. став 1. тачка 4. у вези са чланом 387. став 1. тачка 5. ЗПП, ценећи да је сагласно члану 179. став 5. тачка 1. Закона о раду, због постојања оправданих разлога везаних за организационе промене код послодавца, тужени био овлашћен да у складу са одлуком Града Крагујева, као свог оснивача, правилником .. од 09.05.2018. године укине радно место на коме је тужилац до тада радио.

Неосновани су ревизијски наводи да су применом одредби Закона о раду нижестепени судови разматрали облик правне заштите који није тражен тужбом заснованом на одредбама Закона о заштити узбуњивача.

Чланом 26. став 1. Закона о заштити узбуњивача („Службени гласник РС“, број 128/14) прописано је да се тужбом за заштиту у вези са узбуњивањем може тражити утврђење да је према узбуњивачу предузета штетна радња, забрана вршења и понављања штетне радње, уклањање последица штетне радње, накнада материјалне и нематеријалне штете и објављивање пресуде донете по тужби поднетој из разлога предвиђених у тачкама 1. до 4. овог става у средствима јавног информисања о трошку туженог.

Тужбом поднетом дана 20.07.2018. године тужилац није тражио ниједан од видова правне заштите предвиђених чланом 26. став 1. тачка 1. – 4. Закона о заштити узбуњивача, а тражени поништај појединачног правног акта послодавца којим је одлучено о правима, обавезама и одговорностима запосленог по основу рада, какав је опредељен петитумом, искључен је чланом 26. став 2. истог закона. Код такве чињеничноправне ситуације нижестепени судови су правилно размотрили законитост оспореног решења са становишта одредби Закона о раду, а побијана другостепене одлука сагласна је и члану 37. став 4. Закона о безбедности и здрављу на раду („Службени гласник РС“ бр. 101/05...113/17). Наведеном одредбом прописано је да послодавац безбедност и здравље на раду, које је сходно члану 37. став 1. истог закона дужан да организује, може поверити једном или више својих запослених или за њихово обављање може ангажовати правно лице, односно предузетника који има лиценцу. Дакле, околност да је сходно цитираном пропису тужени као послодавац дужан да организује заштиту и безбедност на раду, истог не обавезује да те послове има у оквиру свог акта о систематизацији радних места, већ их може поверити трећем лицу, што је тужени и учинио ангажовањем агенције.

Правилном применом члана 153. став 1. у вези са чланом 154. и чланом 163. став 1. и 2. ЗПП обавезан је тужилац да туженом накнади нужне издатке које је исти

имао поводом вођења ове парнице, а чија је висина досуђена у обиму сагласном одредбама Адвокатске и таксене тарифе важеће на дан пресуђења.

На основу свега изложеног, сходно члану 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у првом ставу изреке ове пресуде.

Како тужиочева ревизија није уважена, то је сходно члану 165. став 1. ЗПП другим ставом изреке као неоснован одбијен његов захтев за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Председник већа-судија
Јелица Бојанић Керкез,с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић